

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Forslag til uttalelse:

Læremidler til alle

Et universelt utformet utdanningsløp er et av de aller viktigste tiltakene for å få flere personer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer i arbeid. Effekten av utdanning på deltakelse i arbeidslivet er dobbelt så stor for personer med funksjonsnedsettelse sammenlignet med resten av befolkningen. En essensiell del av utdanningsløpet er tilgang på læremidler. For å sikre like utdanningsløp er det nødvendig at personer med funksjonsnedsettelse har tilgang til læremidler i de formatene den enkelte trenger, samt at læremidlene er tilgjengelig på samme tidspunkt som læremidlene til andre elever.

De siste årene har det vært en tydelig endring i hvilke læremidler som brukes i utdanningsløpet, fra grunnskole til høyere utdanning. Digitale læremidler, samt Word- og PDF-filer benyttes i større grad i undervisningen sammenliknet med bruk av bøker. Det brukes også nettsider, lydbøker, filmer, apper og spill. Fordi det benyttes ulike læremidler, er utfordringsbildet for å sikre tilgjengelige læremidler sammensatt. Tilgjengelige læremidler handler blant annet om tilgang til læremidler, universell utforming av læremidlene, hjelpemidler for å kunne bruke læremidlene og nødvendig kompetanse blant lærere eller annet undervisningspersonell i bruk av både læremidler og hjelpemidler.

Kravet om at alle digitale læremidler eller nettsteder, apper og læringsplattformer som benyttes i undervisning skal være universelt utformet er nedfelt i Likestillings- og diskrimineringsloven. Samtidig vet vi at universell utforming tenkes på sent i utviklingen av nye læremidler, og løsningene blir derfor dårlige. Norge er, gjennom FNs konvensjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), blant annet forpliktet til at opplæringen skal omfatte undervisningsmetoder og undervisningsmateriell som er til hjelp for mennesker med nedsatt funksjonsevne. På tross av dette har ikke alle elever og studenter lik tilgang til læremidler. Eksempelvis har Norsk lyd- og blindeskriftsbibliotek har et etterslep i produksjonen som gjør at nye lærebøker ikke er tilgjengelig i lydform.

31 **Unge funksjonshemmede mener at:**

- 32 • Alle læremidler som brukes i utdanningsløpet skal være universelt utformet.
- 33 • Tilgjengelige læremidler skal utgis samtidig som andre læremidler slik at alle elever
34 sikres lik tilgang til læremidler.
- 35 • Det må være kompetanse i hele utdanningssystemet, og spesielt blant utviklere av nye
36 læremidler, i hvordan læremidler og undervisningsmateriell skal utformes for å kunne
37 brukes av alle elever.
- 38 • Kommunen må forpliktes til å ha god dialog med eleven og eventuelt elevens foresatte i
39 god tid før oppstart av undervisning for å sikre at riktige læremidler er tilgjengelig til
40 undervisningsstart.
- 41 • Hjelpemidler til bruk i undervisning må tildeles i god tid før undervisningsstart slik at
42 eleven, lærer og foresatte får tilstrekkelig opplæring i bruk av hjelpemiddelet.
- 43 • Det må stilles krav til at hver skole har tilgjengelig og god informasjon om universell
44 utforming av læremidler og ulike hjelpemidler, slik at den enkelte lærer kan få nødvendig
45 informasjon ved behov.